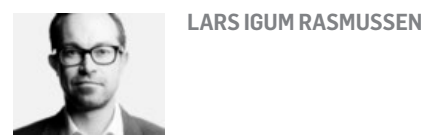

Mulig sammenhæng mellem gluten og diabetes 1

Danske forskere har påvist, at meget gluten i graviditeten ser ud til at øge barnets risiko for at få type 1-diabetes.

SUNDHED

LARS IGUM RASMUSSEN

Kvinder skal måske lige overveje en ekstra gang under graviditet, om de skal spise brød eller andet glutenholdig mad.

Danske forskere har – og det er første gang i verden, det sker – påvist en mulig sammenhæng mellem indtag af gluten,

altså mad med rug, byg eller hvede, under graviditet og så en øget forekomst af type 1-diabetes hos barnet.

»Resultatet er helt klart og statistisk signifikant – jo mere gluten mor indtog under graviditeten, jo større var risikoen for, at hendes barn udviklede type 1-diabetes sidenhen. Faktisk viser vores studie, at kvinder med et højt glutenindtag under graviditeten havde en dobbelt så stor forekomst af børn med type 1-diabetes sammenlignet med kvinder med et lavt glutenindtag,« siger seniorforsker Julie Antvorskov fra Bartholin Institutet på Rigshospitalet.

Studiet, der er udført sammen med forskere fra Statens Serum Institut, er i dag offentliggjort i et af verdens fineste lægetidsskrifter, British Medical Journal.

Forskerne undersøgte 67.565 graviteter hos 63.529 kvinder og fulgte børnene i lidt over 15 år. Derefter så de i Dansk Register for Børne- og Ungdomsdiabetes, at 247 af børnene havde fået type 1-diabetes. Blandt kvinder med lavt glutenindtag i

løbet af graviditeten, under 7 gram dagligt, fik 0,3 procent af børnene type 1-diabetes mod 0,52 procent af de børn, hvis mor havde haft et højt glutenindtag, over 20 gram dagligt.

Forekomsten af diabetes i studiet er dermed lavere end de ca. 1 procent af befolkningen, der har lidelsen, hvilket skyldes, at studiets børn kun er fulgt i godt 15 år, så en del endnu ikke havde udviklet diabetes. Type 1-diabetes opstår oftest i barn- eller ungdommen og medfører livslang daglig insulinbehandling. Ingen ved endnu, hvorfor sygdommen opstår.

Gør intet – endnu

Forskerne fastslår, at ingen endnu skal ændre adfærd på grund af resultaterne.

»Vi kan ikke sige noget om kost anbefalinger på baggrund af studiet, da det er første gang, sammenhængen er påvist. Det skal efterprøves og gentages i andre solide studier, før resultatet kan få konsekvenser,« siger centerleder Sjurður Frodi Olsen fra Statens Serum Institut. Alligevel

kan forskerne ikke undgå at tænke på, hvilke konsekvenser studiet vil kunne få, hvis resultatet understøttes i andre studier i fremtiden.

»Vores data tyder på, at man ved kostomlægning kan nedsætte forekomsten af type 1-diabetes. Hvis vores data kan eftervises, vil det være meget interessant, at man på den måde kan forebygge, at nogle børn får en livslang kronisk sygdom,« siger Julie Antvorskov.

Professor Flemming Pociot, leder af Type 1 Diabetes Biologi, Steno Diabetes Center, kalder studiets resultater »super-spændende«.

»At man har fundet en effekt på udvikling af type 1-diabetes ved reduceret glutenindtag i et studie med 247 mor-barnpar, er lovende,« siger han.

Professoren ønsker flere oplysninger om perioden fra fødsel til debut med type 1-diabetes, da det vil være afgørende for at belyse en årsagssammenhæng.

»Vi skal også huske, at reduceret glutenindtag er forbundet med øget risiko for

FAKTA

Hvad er gluten?

Gluten er et proteinkompleks, der giver hvedemel dets bageegenskaber.

Gluten dannes i dej og giver brød dets elasticitet. Ordet gluten er latin og betyder 'lim, klister'.

Gluten findes også i mindre mængder i andre kornarter som byg og rug, men ikke i f.eks. ris og majs.

Manglende evne til at tåle gluten, glutenintolerans, medfører sygdommen cøliaki.

Kilde: Den Store Danske

type 2-diabetes hos personen selv. Derfor er simple kost anbefalinger ikke altid så simple at implementere,« siger Flemming Pociot.

Ifølge Diabetesforeningen er type 1-stadig en stor gåde: »Derfor er det spændende at få afprøvet, om gluten kan være en af brikkerne i det store komplicerede puslespil,« siger faglig direktør i Diabetesforeningen Kristian Johnsen.

I det nye menneskestudie indtog kvinderne i snit 13 gram gluten dagligt. Studiet bygger på data fra mere end 100.000 gravide, der er fulgt i over 20 år i det såkaldte Bedre Sundhed i Generationer-projekt. I 25. uge udfyldte de gravide spørgeskemaer om deres kostindtag. Data har forskerne koblet med diabetesregistret.

Forskerne har taget højde for flere forhold, der kan sløre resultatet. Denne form for videnskab kan ikke dokumentere, at det er gluten i graviditet, der fører til type 1-diabetes. Blot sandsynliggøre en sammenhæng.

lars.i.rasmussen@pol.dk

Forsker: »Jeg må tro lidt på mine resultater«

Først i mus og nu i mennesker har forsker Julie Antvorskov vist sammenhæng mellem gluten og type 1-diabetes.

LARS IGUM RASMUSSEN

I 2016 viste seniorforsker Julie Antvorskov, Bartholin Institutet på Rigshospitalet, en reduktion i type 1-diabetes hos museunger fra 62,5 procent til 8,3 procent, hvis ikke musemødrene havde spist gluten, mens de var drægtige.

Det har hun med kolleger nu gentaget i gravide kvinder og konkluderer, at jo større indtag af gluten var hos de gravide kvinder, jo større var forekomsten af type 1-diabetes hos deres børn.

Skal kvinder så holde op med at spise gluten i graviditeten?

»Nej. Det kan vi ikke sige noget om endnu, da det er første gang, denne sammenhæng er påvist. Vi har brug for at få vores resultat bekræftet i andre solide studier og undersøge mekanismer og potentielle negative sideeffekter, før det her kan få konsekvenser og ændre kost anbefalingerne.«

Hvis det ikke er gluten, der giver en øget risiko for type 1-diabetes, som studiet tyder på, hvad kunne det så være?

»Det kunne være andre komponenter i rug, hvede og byg (der indeholder gluten, red.), men som eksempelvis ikke er i havre (der ikke indeholder gluten, red.). Vi har i vores undersøgelse justeret for en masse forhold, der kan påvirke resultatet – eksempelvis om den gravide ryger, om og hvor længe hun ammer, bmi, og barnet er født ved kejsersnit med mere. Men der kan være andre forhold, der spiller ind.«

Hvis andre studier på sigt gentager jeres konklusion, og det viser sig, at det med al sandsynlighed er gluten, der medfører øget risiko for, at ens barn udvikler sygdommen, hvad kan så være forklaringen?

»Det har forskere arbejdet på at fastslå i mange år, og vi ved ikke, præcis hvilke mekanismer der ligger til grund for, at gluten kan være en af de komplekse faktorer, der fører til udvikling af type 1-diabetes. Men vi arbejder ud fra hypotesen om, at gluten har en indvirkning på både immunforsvaret, selve tarmens barriere og tarmens bakterier. Hos mus ser vi blandt andet, at gluten laver en småinflammation, altså en svag normalt ufarlig betændelsestilstand i tarmen, ligesom gluten også kan gøre tarmen mere utæt. Det er for de fleste ikke noget problem, men for nogle kan det være problematisk. Derudover er det vist, at glutenindtag ændrer sammensætning af alle de bakterier, vi har i tarmene.«

Betændelse, ændret tarmbarriere og tarmbakterier og muligvis øget risiko for type 1-diabetes. Bør vi så ikke bare alle sammen droppe glutenholdig mad?

»Nej. Gluten spiller sikkert ikke nogen nævneværdig rolle hos rigtig, rigtig mange mennesker. Langt de fleste. Det kan måske skabe lidt småbetændelse i tarmen, som ikke har nogen betydning for de fleste af os. Gluten kan dog vise sig at være en del af det store og komplekse puslespil af miljømæssige faktorer, der skal til for at udløse sygdommen hos genetisk disponerede individer.«

Hvis det på sigt blev dokumenteret, at gluten under graviditet er medvirkende til, at børn udvikler type 1-diabetes, og alle gravide så holdt helt op med at spise gluten under graviditeten, ville vi så få udryddet type 1-diabetes?

»Nej. Mange andre faktorer spiller også ind. Sygdomsudviklingen er et komplekst samspil mellem genetik og miljø.«

lars.i.rasmussen@pol.dk

BUKO Naturel
Klassisk cremet flødeost
200 g BEMÆRK
5,- /stk*
BUKO Flødeost
Flere varianter.
Pr. kg 25,00
Maks. 6 stk. pr. kunde

Merrild
FRISKHED OG AROMA
SIDEN 1964
FORMALET KAFFE
MELLEMRISTET
400 g e
INTENSITET 5
RØD MERRILD
Kaffe
Mellemristet.
Pr. kg 62,50
25,- /ps*

SMART FAMILIEBIL FIAT TIPO
TIL EN VÆRDI A 164.990 KR.
ELLER ÉN AF DE
113.013
PRÆMIER
DELTA G HVER DAG PÅ
SPIL.LIDL.DK

VIND

Fiat Tipo 1,4 95 hk Pop. B Brændstofføkonomi ved blandet kørsel 17,5 km/l. CO₂-udledning 132 g/km. Bilen er vist med ekstraudstyr.

Smartphone er påkrævet for at deltage. Ved deltagelse accepterer du at modtage e-mails i forbindelse med spillet. Alle over 18 år bosat i Danmark, undtagen ansatte i Lidl og deres husstand, kan deltage. Du kan deltage i perioden 17. september til 10. oktober 2018. Vinderen af hovedpræmien offentliggøres med fornavn, fornavn og efternavn og på lidl.dk samt på Lidl Danmarks Facebookside. Overrækkelsen finder sted på et af Lidl defineret sted og tidspunkt. Vinderen forpligter sig til at stille op til fotografering, hvor billederne efterfølgende kan anvendes i Lids markedsføring uden vederlag herfor. Læs alle betingelserne på spil.lidl.dk.

Der tages forbehold for udsolgte varer, billed- og trykfejl, moms- og afgiftsændringer samt leveringssvigt. Tilbudene gælder fra d. 20. september til og med d. 26. september. *Så længe lager haves.

#LidlOverrasker